

Nr 44/1971.

Å l a n d s l a n d s k a p s s t y -
r e l s e s framställning till Ålands
landsting med förslag till landskapslag
angående ändring av landskapslagen om motor-
fordon i landskapet Åland.

En totalrevision av vägtrafiklagstiftningen är under arbete i trafikministeriet. Med revisionen syftar man till att bringa denna lagstiftning i överensstämmelse med internationellt antagna riktlinjer och även i övrigt göra den tidsenlig. Utvecklingen på detta område har gått snabbt och nödvändiggör många ändringar. Den gällande lagstiftningen är numera på grund av de många ändringar och tillägg som införts svår att överblicka också till de delar en motorfordonsförare i allmänhet bör behärska den.

Det är likväl nödvändigt att nu ytterligare införa vissa ändringar i gällande landskapslagstiftning på grund av att de redan antagits i riket, i många fall också utomlands. Vissa i riket genomförda ändringar påkallar likväl icke motsvarande ändring här. Sålunda övergår man nu i riket till igenkänningsmärken för motorfordon med svarta bokstäver på vit botten. Vidare avstår man där från att använda särskilda länsbokstäver. Landskapsstyrelsen har icke funnit anledning att vidtaga ändring beträffande igenkänningsmärkenas färg och text. I riket kommer också igenkänningsmärken med reflekterande bottenfärg att användas. Tillverkningskostnaden kommer därigenom uppenbarligen att stiga betydligt. Då det kan ifrågasättas, om igenkänningsmärkena i detta utförande bättre tjänar sitt ändamål, har landskapsstyrelsen avstått från att nu göra förslag i den riktningen. Slutlig ställning till den frågan torde kunna tagas efter det någon erfarenhet vunnits i riket. Stadgandena om igenkänningsmärken ingår i landskapsförordningen om motorfordon.

Kontrollmärkena, som utvisar att bil är besiktigad och försäkrad, har i riket icke ansetts motsvara sitt syftemål, varför de numera icke användes. För landskapets del har dessa märken enligt gällande stadganden redan beställts för 1972 års besiktning. Landskapsstyrelsen föreslår att märkena icke skall användas efter slutförandet av denna besiktning.

Enligt motorfordonslagen har i personbil bestämts antalet passagerare endast i framsätet. I baksätet har antalet passagerare närmast begränsats av stadgandet i 11 § vägtrafiklagen och anteckningen i registerutdraget om bilens totalvikt. I registerutdrag för personbil har därför endast angivits det antal passagerare som får sitta bredvid föraren. Då detta är avvikande från vad som utomlands är gällande,

i varje fall i Europa, anser landskapsstyrelsen att passagerarantalet i personbil numera borde angivas i registerutdraget. Dessutom borde i riket gällande regel om tillstånd att tillfälligt överskrida det tillåtna antalet passagerare med 30 procent införas. Då de flesta personbilar registreras för 4-5 passagerare, kan alltså en person utövertillåtet antal upptagas i bilen enligt sagda regel. Sådan passagerare får icke placeras i framsätet.

De nu föreslagna ändringarna grundar sig på rikets ändringar av motorfordonsförordningen av den 15 juli 1966 (FFS 405/66)., 23 augusti 1968 (FFS 537/68) och 3 september 1971 (FFS 673/71).

Detaljmotivering.

3 §. Gränsen mellan paketbil och lastbil har hittills varit angiven till 2.600 kg totalvikt men har numera i riket ändrats till 3.500 kg. Ändringen är överensstämmande med internationell rekommendation och bör införas i landskapet. För lätt motorcykel har bestämmelse om ökad cylindervolym införts och viktbegränsningen slopats. Denna ändring har genomförts i riket och är gällande också i Sverige. Det nya begreppet motorkälke har införts och täcker närmast de fordon, som populärt kallas snöscooter.

11 §. I riket har redan tidigare införts bestämmelse om obligatorisk låsanordning i form av rattlås eller växellås för person- och paketbilar (FFS 405/66). Bestämmelsen gäller nyregistrerade bilar, varför konstruktiva ändringar på sådana bilar, som av tillverkaren icke försetts med sådan anordning, icke är nödiga.

15 §. Stadgandet har omredigerats i jämförelse med rikets motsvarande stadgande, då detta kan vara svårtolkat. För att krockskadade bilar icke skall kunna tagas i bruk utan första besiktning har stadgandet kompletterats.

16 §. Stadgandet om besiktning av buss har preciserats i överensstämmelse med rikets bestämmelse. Bestämmelsen i 3 mom. om efterbesiktning har omredigerats och kompletterats såsom stadgandet i 15 § 1 mom. Från 9 mom. utgår bestämmelsen om kontrollmärke.

17 §. Införandet av besiktningstider enligt igenkänningsmärkets slutsiffra påkallar strängare övervakning av att bil icke användes efter besiktningstidens utgång, om den icke blivit besiktigad. Tillstånd att föra sådan bil till besiktning bör ges skriftligt. För att underlätta tillståndsgivningen borde utom polismyndighet också besiktningsman vara berättigad att bevilja tillstånd.

20 §. Ändringen är påkallad av att kontrollmärkena slopas.

21 §. Motivering som i 20 §.

23 §. Bruksanmälan förekommer icke mera i riket och har på grund härav också uteslutits ur detta stadgande.

27 §. Enligt gällande stadgande medverkar länsstyrelsen vid utgivande av provnummerskyltar för företag, som tillverkar, saluför eller istandsätter bilar. Stadgandet har tillkommit på grund av att stämpelskatt tidigare måste erläggas för dessa skyltar. Då detta numera icke erfordras, har stadgandet föreslagits ändrat.

36 §. Ändringarna grundar sig på internationella rekommendationer.

38 §. Ändringen beträffande ~~passagerare~~ i personbil berördes i den allmänna motiveringen. För skolskjutsar bör av landskapsstyrelsen utfärdade bestämmelser iakttas. Den gällande 38 § har delats på två paragrafer, av vilka den nya 38 § stadgar om personbefordran och den nya 38a § om godsbefordran.

41 §. Kontrollmärkena slopas också för motorcyklar, vilket medför ändring av denna paragraf. Likaså skall bruksanmälan icke förekomma.

49 §. Även för traktorer slopas kontrollmärken, varför kontrollen av att försäkringsavgift erlagts för dessa fordon verkställs av bilregistret på basen av de förteckningar vilka försäkringsbolagen enligt 41 § är skyldiga att tillställa landskapsstyrelsens bilregisterbyrå.

57 §. Gällande stadgande saknar bestämmelse om tvåaxlad påhängsvagn. Ett stadgande har nu införts i överensstämmelse med den praxis, som gällt beträffande beviljande av dispens i trafikministeriet.

58 §. Den internationella standarden för containers påkallar ändring av största tillåtna längd för påhängsvagn.

81 §. Undantagsbestämmelserna för utlänning har föreskrivit att moped skall vara försedd med pedaler, vilket bör uteslutas, eftersom stadgandet i 3 § icke förutsätter pedaler.

Med hänvisning till det ovan anförda får landskapsstyrelsen vördsam samt förelägga landstinget till antagande

L a n d s k a p s l a g

angående ändring av landskapslagen om motorfordon i landskapet
Åland.

I enlighet med Ålands landstings beslut upphäves 21 § 2 mom. landskapslagen den 4 december 1958 om motorfordon i landskapet Åland (25/58), sådant stadgandet lyder i landskapslagen den 6 april 1971 (17/71), ändras 3 § 1 mom., 2 mom. a) och b) punkterna och 5 mom., 15 § 1 mom., 16 § 2 mom. a) punkten, 3 och 9 mom., 17 § 4 mom., 19 § 2 mom. b) punkten, 20 § 1, 4, 5 och 6 mom., 21 § 1 mom., 23 § 8 mom., 27 § 2 mom., 36 § 2 mom. och 8 mom. e) punkten, 38 §, 41 §, 49 § 2 mom., 57 § 2 mom., 58 § 1 mom. b) punkten samt 81 § 3 mom., av dessa lagrum

sådana 3 § 1 mom. och 2 mom. b) punkten, 17 § 4 mom., 27 § 2 mom. och 81 § 3 mom. lyder i landskapslagen den 20 juli 1960 (24/60), 38 § i landskapslagen den 12 april 1962 (15/62), 3 § 2 mom. a) punkten, 15 § 1 mom., 19 § 2 mom. b) punkten, 20 § 1, 4, 5 och 6 mom., 21 § 1 mom., 23 § 8 mom., 36 § 2 mom. och 8 mom. e) punkten, 41 § 2 mom., 49 § 2 mom. och 58 § 1 mom. b) punkten i landskapslagen den 27 juni 1967 (28/67) samt 16 § 2 mom. a) punkten, 3 mom. och 9 mom. i landskapslagen den 6 april 1971 (17/71) ävensom kapitelrubrikerna för 7 kap., 8 kap. och 9 kap. samt fogas till lagen nya 11 § 2 mom. m) punkten och 38a § såsom följer:

3 §.

M o t o r f o r d o n:

1. Med b i l avses ett huvudsakligen för befordran av personer eller gods byggt motorfordon med minst tre hjul eller med band, såframt fordonet icke bör anses såsom motorcykel.

a) P e r s o n b i l är en huvudsakligen för personbefordran avsedd bil med plats för högst åtta personer utom föraren och med en totalvikt av högst 3.500 kilogram.

b) P a k e t b i l är en för godsbefordran avsedd bil med en totalvikt av högst 3.500 kilogram.

c) L a s t b i l är en för godsbefordran avsedd bil med en totalvikt, som överstiger 3.500 kilogram.

d) S p e c i a l b i l a r äro för vissa specialuppgifter avsedda och för sådana ändamål byggda och utrustade bilar, såsom brand-, ambulans-, lik-, bogser-, service- och husbilar samt med dem jämförbara bilar, vilka icke höra till andra bilkategorier, samt på bilunderreden byggda arbetsmaskiner.

e) B u s s är en huvudsakligen för personbefordran avsedd bil med plats för flera än åtta personer utom föraren. T r å d b u s s är en med elektricitet från luftledning driven buss.

2. M o t o r c y k e l är ett tvåhjuligt motorfordon med eller utan löstagbar sidvagn. Till motorcyklar hänförs även trehjuliga motorfordon, vilkas egenvikt icke överstiger 400 kilogram.

a) M o p e d är en med högst 50 kubikcentimeters förbränningsmotor försedd cykel, vars egenvikt icke överstiger 75 kilogram och vars konstruktion avser en högsta körhastighet av 30 kilometer i timmen.

b) L ä t t m o t o r c y k e l är annan än i a) punkten nämnd, med högst 125 kubikcentimeters förbränningsmotor försedd tvåhjulig motorcykel.

5. M o t o r s l ä d e är ett motorfordon på medar eller band, som är avsett endast för färd på is eller snö. M o t o r k ä l k e är en banddriven motorsläde med plats för högst två personer utom föraren och med en egenvikt av högst 400 kilogram.

11 §.

2. Bil skall vara försedd med:

m) person- och paketbil med särskilt godkänd låsanordning till förhindrande av olovlig användning av bilen.

15 §.

1. Innan bil tages i bruk och anmäles för registrering skall den godkännas vid första besiktning. Bil, som avförts ur registret, skall innan den ånyo tages i bruk och anmäles för registrering godkännas vid första besiktning, såvitt icke bilen undergått första besiktning eller efterbesiktning högst sex månader tidigare eller bilen tagits i bruk eller undergått efterbesiktning samma kalenderår och sedan dess haft samma ägare. Har bilen avförts ur registret på anmälan av trafikförsäkringsbolag eller anser den som mottager registeranmälan att besiktning är nödig på grund av skador som bilen uppenbarligen har fått vid trafikolycka, eller av andra synnerliga skäl skall bilen likväl undergå första besiktning före registreringen.

16 §.

2. Tiden för efterbesiktning bestämmes av trafikinspektören enligt följande:

a) Buss skall besiktigas före utgången av maj månad. Om den varit i trafik före juli månads ingång, skall den besiktigas andra gången under tiden augusti-november, likväl tidigast fyra månader efter den föregående besiktningen.

3. Efterbesiktning av bil skall likaså verkställas, innan anmälan om ny ägare eller innehavare införes i registret, såframt ej i registret införd innehavare blivit ägare eller överlåtelsen skett inom sex månader från den i registret antecknade första besiktningen eller efterbesiktningen. Har bilen överlåtits av trafikförsäkringsbolag eller anser den som mottager registeranmälan att besiktning är nödig

på grund av skador, som bilen uppenbarligen har fått vid trafikolycka, eller av andra synnerliga skäl, må bilen likväl icke registreras utan sådan besiktning. I detta moment nämnd besiktning motsvarar periodisk efterbesiktning, om enligt 4 mom. erforderlig utredning angående trafikförsäkringen företetts och om icke annorlunda är särskilt föreskrivet.

9. Sedan efterbesiktning av bil verkstälts skall trafikinspektören eller besiktningsman införa anteckning om besiktningen i registerutdraget och omedelbart insända meddelande därom till landskapsstyrelsen samt i fall, som nämns i 23 § 3 mom., vidtaga däri avsedda åtgärder. Efterbesiktning må icke utan särskilt skäl förrättas, medan registerutdraget är inlämnat till myndighet.

17 §.

4. Polisen skall genom att omhändertaga igenkänningsmärkena eller på annat lämpligt sätt hindra användningen av bil, som icke har undergått besiktning i stadgad ordning. Dylik bil må dock med skriftligt tillstånd av polis eller besiktningsman omedelbart före den tidpunkt som avtalats för besiktningen köras till besiktningsman för efterbesiktning.

19 §.

2. Till registeranmälan skall fogas:

b) bilens besiktningsinstrument eller i registerutdraget antecknat bevis över första besiktning eller, då landskapsstyrelsen så föreskrivit mot besiktningsinstrument svarande typbesiktningsintyg eller avskrift därav, likväl ej när första besiktning enligt 15 § 1 mom. icke fordras;

20 §.

1. Landskapsstyrelsen skall, sedan den emottagit anmälan för registrering av bil, till bilens ägare överlämna bilens i g e n k ä n n i n g s m ä r k e n i två exemplar, som anbringas på synligt ställe framtill och baktill på bilen, samt i n t e r i m s i n t y g, vilket berättigar till interimistiskt bruk av dem.

4. Ha bils igenkänningsmärken skadats eller gått förlorade, skall bilens ägare genom förmedling av polismyndigheten på bilens hemort.

anskaffa nya igenkänningsmärken. Ersättningen för igenkänningsmärkena skall erläggas vid beställningen, och i registerutdraget härom gjord anteckning berättigar bilägaren att använda av honom själv anskaffade tillfälliga märken till dess de nya igenkänningsmärkena stå till förfogande.

5. Tillverkningen av igenkänningsmärkena ombesörjes av landskapsstyrelsen.

6. Närmare anvisningar angående igenkänningsmärkena utfärdas av landskapsstyrelsen.

21 §.

1. Förrän bil vederbörligen anmälts för registrering och försetts med igenkänningsmärken, må den icke, förutom i de fall, som avses i denna paragrafs 5 mom. samt i 27, 80 och 81 §§, användas i trafik, om icke landskapsstyrelsen annorlunda bestämmer.

23 §.

8. Framgår det på grund av att vederbörande icke låtit verkställa efterbesiktning eller ej erlagt trafikförsäkringspremie eller av annan omständighet, att bil icke har använts under kalenderåret, avföres den ur registret, såframt ej annat är annorstädes stadgat. Buss, i vilken fastställts inteckning eller ifråga om vilken ansökan om inteckning inlämnats till landskapsstyrelsen, må dock icke avföres ur registret utan skriftligt samtycke av inteckningshavaren.

27 §.

2. Landskapsstyrelsen må bevilja tillstånd åt företag, som tillverkar, saluför eller iståndsätter bilar, att använda provnummerskyltar. Dessa skyltar må, därest landskapsstyrelsen icke annorlunda förordnat, användas endast

- a) vid provkörning av bil och körning till besiktningsman;
- b) vid förevisning av bil i reklam- och försäljningssyfte; samt
- c) vid annan förflyttning, som står i omedelbart samband med tillverkning eller iståndsättande av bil eller handel med bil.

7 kap.

Om användning och lastning av bil.

36 §.

2. Den sammanlagda totalvikten av bil och därtill kopplat fordon må icke överskrida den vikt som fås genom att till 17,5 ton lägges 180

kilogram för varje påbörjat tiotal centimeter, varmed avståndet mellan fordonskombinationens yttersta axlar överskrider 4 meter. Kombinationens totalvikt må likväl utgöra högst 32,0 ton; dock må den på vägar, som särskilt bestämmas av landskapsstyrelsen utgöra högst 35,0 ton.

8. Bils största tillåtna höjd jämte last är 4,0 meter. Dess största tillåtna längd, lasten medräknad, är:

e) för bil och annan än i c) eller d) punkten nämnd släpvagn 16,0 meter.

38 §.

1. I bil må finnas högst det i registret för bilen antecknade antalet passagerare. I personbil samt i buss, som gör tidtabellsenlig tur, må dock detta antal passagerare tillfälligt överskridas med högst 30 procent.

2. Vid räkning av antalet passagerare beaktas icke ett barn på högst 12 år. Två sådana barn anses dock motsvara en passagerare. Det sammanlagda antalet barn och andra personer, föraren medräknad, må likväl icke ens tillfälligt överskrida det för bilen i registret antecknade antalet personer med mer än 50 procent.

3. I bils framsäte eller i utrymmet för föraren i buss får icke placeras extra passagerare, även om de icke beaktas vid räkning av antalet passagerare.

4. I bils godsutrymme får icke befordras personer. På åtgärd av arbetsgivare må dock arbetsfolk och hjälpfolk för lastning och lossning av bil befordras till och från arbetsplats eller bestämmelseort med iakttagande av anvisningar, som utfärdats av landskapsstyrelsen. Närmare bestämmelser om i vilka fall och på vilka villkor last- och paketbil må användas för tillfällig personbefordran utfärdas av landskapsstyrelsen.

5. Angående befordran av skolbarn må landskapsstyrelsen utfärda föreskrifter, som avvika från stadgandena i denna paragraf.

38a §.

1. I bil må ej utan landskapsstyrelsens tillstånd transporteras tyngre last än bilens i registret antecknade bärförmåga förutsätter, ej heller må bilens registrerade axeltryck eller totalvikt överskridas.

2. Kan lastens vikt icke på förhand med nödig noggrannhet fastställas, beaktas ej genom vägning konstaterad övervikt på last- eller paketbil, då axeltrycket eller totalvikten överstiger motsvarande i

registret antecknade tryck eller vikt med högst 10 procent. Landskapsstyrelsen må bestämma enligt vilka grunder vikten av tillåten last skall beräknas beroende på det transporterade godsets art och bilens bärförmåga.

8 kap.

Om motorcyklar.

41 §.

1. Över motorcyklar föres ett särskilt register och dem tilldelas särskilt igenkänningsmärke, som skall anbringas på synligt ställe bakom till på motorcykeln. Motorcykel behöver ej underkastas efterbesiktning, om icke särskilt skäl därtill föreligger.

2. Trafikförsäkringsbolag skall årligen före utgången av oktober månad till landskapsstyrelsen anmäla de motorcyklar, för vilka vederbörlig trafikförsäkringspremie har erlagts för den senaste försäkringsperiod, som begynte innan anmälningen gjordes.

9 kap.

Om övriga motorfordon.

49 §.

2. Angående årlig anmälan av traktor och motorredskap till landskapsstyrelsen gäller i tillämpliga delar vad i 41 § 2 mom. är stadgat om anmälan av motorcykel.

57 §.

2. Till lastbil må kopplas:

a) enaxlad påhängsvagn eller påhängsvagn med boggie, vars axeltryck eller boggieaxeltryck uppgår till högst den dragande bilens bakaxeltryck eller boggieaxeltryck, eller, då påhängsvagnen är försedd med broms, inom gränserna för stadgandena i 36 §, till högst den dragande bilens totalvikt;

b) tvåaxlad påhängsvagn, som har av trafikministeriet godkänd axeltyp med minst 2,5 meters axelavstånd och vars totalvikt, inom gränserna för stadgandena i 36 §, med högst 30 procent överstiger den dragande bilens totalvikt;

c) tvåaxlad egentlig släpvagn, vars totalvikt uppgår till högst den dragande bilens totalvikt, eller, när bilens alla axlar äro dragande, inom gränserna för stadgandena i 36 §, till högst två gånger bilens totalvikt; eller

d) enaxlad egentlig släpvagn, vars totalvikt uppgår till högst hälften av den dragande bilens totalvikt.

58 §.

1. I fråga om släpvagn gäller i tillämpliga delar vad om lastbil är stadgat, dock med följande undantag och tillägg:

b) släpvagns totalvikt må vara högst så stor som av stadgandena i 57 § om dess tillkopplande och stadgandena i 36 § 2 mom. om kombinationens totalvikt följer samt dess längd så stor som av stadgandena i 36 § 8 mom. c), d) och e) punkterna följer, dock sålunda, att längden av enaxlad egentlig släpvagn, fränsett kopplingsanordningar, må vara högst 7,0 meter och längden av annan släpvagn högst 12,5 meter; släpvagn må endast på villkor, som bestämmas av landskapsstyrelsen eller av trafikinspektören i enlighet med landskapsstyrelsens anvisningar, vara bredare än den dragande bilen;

81 §.

3. I utlandet bofast person, som fyllt 15 år, må efter tullbehandling och sedan han upptagit vederbörlig trafikförsäkring, i landskapet under högst ett års tid utan körkort använda med högst 50 kubikcentimeters förbränningsmotor samt med nationalitetsskylt försedd oregistrerad eller registrerad motorcykel, som han för sitt eget tillfälliga behov infört till landskapet.

Denna lag träder i kraft den 1 april 1972. På motorfordon, som vid registrering före sagda dag enligt tidigare stadganden hänförts till annan fordonsgrupp än den till vilken det skulle höra enligt 3 § denna lag, tillämpas de stadganden som berör den med registeranteckningen avsedda fordonsgruppen, tills denna bestämts på nytt i samband med besiktning.

Tidigare registrerad person- eller paketbil må fortsättningsvis godkännas för trafik utan i 11 § 2 mom. m) punkten föreskriven låsanordning.

Anteckning i registret om högsta antalet passagerare enligt 38 § 1 mom. skall för tidigare registrerad bil göras senast vid den besiktning som bilen först undergår efter denna lags ikraftträdande. Innan denna anteckning gjorts, skall beträffande antalet passagerare gälla vad därom i tidigare gällande lag är stadgat.

Kontrollmärken användas oberoende av stadgandena i denna lag vid inregistrering och efterbesiktning för år 1972.

Mariehamn, den 24 november 1971.

På landskapsstyrelsens vägnar:

Lantråd Martin Isaksson

Lagberedningssekreterare Sune Carlsson.